

Aan:

Tweede Kamer

De leden van de Vaste Commissie Klimaat en Groene Groei

Betreft: Energietransitie en warmte, Nederland laat kansen liggen

Opmerkingen mbt de Wet Collectieve Warmte

Geachte leden.

In de Europese Unie zijn belangrijke richtlijnen van kracht waardoor burgers en collectieven zeggenschap kunnen krijgen in de eigen energievoorziening. In Nederland zijn de richtlijnen omgezet in de Energiewet en binnenkort komt daar ook de Wet Collectieve Warmte bij. Helaas worden bij de omzetting kansen op integratie gemist. Dit is het gevolg van het toch weer voorrang verlenen aan bestaande grote partijen, en waarbij systemen voor elektriciteit en warmte gescheiden worden ontwikkeld. Groot, gescheiden en centraal betekent bureaucratie, lange doorlooptijden, tracé problematiek, verlies van energie. Waarom kijken we in Nederland niet beter hoe dat in het directe buitenland beter gaat? Voorbeelden te over in Duitsland, Denemarken en Zweden. Daar worden decentraal duurzame energiesystemen gerealiseerd en beheerd en is de prijs van warmte lager dan in Nederland. Er wordt daar ingespeeld op lokale mogelijkheden en verscheidenheid toegelaten. Decentraal is ook robuuster in geval van calamiteiten. Het voorliggende ontwerp voor de Wet Collectieve Warmte creëert meer bureaucratie. Zo worden er 50 pagina's gewijd aan het kiezen van een kavel voor een warmteproject. De beschreven procedure remt initiatieven. Laat primair een gemeente, samen met belangstellenden, contouren van doel en plan initiëren. En dan, benut creativiteit, daag betrokkenen uit met een voorstel te komen. Het beoogde kavel, compleet met business plan rolt daar logisch uit. Dure varianten worden niet gehonoreerd en teruggestuurd naar de tekentafel. Subsidies moeten alleen gegeven worden om veelbelovende voorstellen op gang te helpen. Het financieringsmodel voor de hele levensduur moet gezond zijn. Organiseer aldus ook een vorm van benchmarking. Gemeenten zijn cruciaal.

Er zijn weerstanden bij gevestigde machten, de grote energiebedrijven die meestal in buitenlandse handen zijn, hebben geen belang bij decentrale integrale initiatieven. Hoge kosten voor de gebruiker bij deze centraal gerichte methodiek helpen niet om snel mensen mee te krijgen. Maar deze kosten zijn voor een belangrijk deel het gevolg van de bestaande koppeling van warmte tarieven aan de prijs van aardgas. Een overstap naar op kosten gebaseerde tarieven is in de kern eenvoudig. De gemeente geeft toestemming om een warmtenet te ontwikkelen aan de hand van een uitgewerkt plan. Daarin staan de indicatieve

kosten die gemaakt worden en de (indicatieve) tarieven die daaruit volgen: transparantie van de boekhouding, zodat gemeenten ook onderling kunnen vergelijken. Een gemeente geeft geen toestemming als tarieven te hoog zijn, en zo ontstaat druk op de prijs. Het is van belang initiatieven met decentrale integrale energieprojecten alle ruimte te geven. Neem bureaucratische barrières weg in plaats van nieuwe te introduceren (zoals genoemd rond kavels). En waar formeel bureaucratie nog in de weg zit: verleen ontheffingen, wacht niet op het grootschalige centrale perspectief. Essentieel bij de warmtenetten: stop direct met de generieke koppeling aan aardgas tarieven en ga versneld over op differentiatie van tarieven gebaseerd op project specifieke financiering en daadwerkelijke kosten.

Tzummarum, 11 mei 2025

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Corina van Arnhem', with a long horizontal flourish extending to the right.

Corina van Arnhem

voorzitter Grootouders voor het Klimaat